

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 240—
pol leta . . . 120—
četrti leta . . . 60—
za mesec . . . 20—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 400—
pol leta . . . 200—
četrti leta . . . 100—
za mesec . . . 35—

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj
Rokopisi se ne vračajo.

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino in nakaznico

Plačano do
Ljubljana, knjižnica
Pariz
Ljubljana.

Sporazum za koncentracijsko vlado.

Beograd, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Pogajanja za obnovitev koncentracijske vlade so danes povolno napredovala. Vsi važnejši klubi so se izrekli vnovič za koncentracijo pod dr. Vesničevim vodstvom. Zdi se, da je prišlo tudi glede stvarnih spornih točk do zblizanja. Pasivna volilna pravica učiteljstva bo skoraj gotovo sprejeta. Parlamentarni klubi so v smislu regentove želje predložili dr. Vesniču svoje pogoje. Ves-

nič smatra te zahteve v splošnem za sprejemljive. Zato bo začel že tekom jutrišnjega dneva razgovor o osebah, ki naj vstopijo v novo vlado. Večinoma ostanejo dosedanje ministri. le Protić in Pribičević bosta baše izstopila, ker se jim očitno, da sta glavna krivca večnih sporov v vladi. Ako ne nastanejo nove ovire, se more računati, da bo sestavljen novi kabinet že v par dneh.

Težki boljševiški mirovni pogoji za Poljake.

Dunaj, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Po vesteh, ki so dosepele semkaj iz Kijeva, navala tamošnji »Komunist« sledeče pogoje, pod katerimi bi bili sovjetski vladarji v Moskvi in Kijevu pripravljeni skleniti mir s Poljaki:

1. Poljaki se odpovedo Vilni, Minsku, Grodnu, Holmu, Polesju in vzhodni Galiciji. Usodo teh pokrajin določita sovjetski vladarji sporazumno z želiarji prebivalstva.
2. Poljska razpusti svojo armado in jo nadomesti z ljudsko milico.
3. Poljska povrne sovjetskima vladama vse stroške, ki sta jih imeli z vojaško ekspedicijo proti Poljakom. Povrne ilna vso škodo, ki sta jo utrpeli na strovinah in ima izročiti del prometnih sredstev, vstevši železnice.

4. Oblika poljske države in vlade se določijo notom oblebiscita Komunistični propagandi se ne sme delati ovir.

5. Ruska in ukrajinska vlada imata pravico vzdrževati na poljskem ozemlju svoje čete skozi pet let. Prost tranzit za sovjetski vladarji skozi Poljsko se zahteva.

6. Sovjetski vladarji prevzamejo kot lastništvo za izplačilo vojne odškodnine, ki se določijo naknadno, celokupno upravo nad poljskimi premoženji in solnimi rudniki.

Boljševiki so neizprosni.

LDU Dunaj, 22. julija. »Frankfurter Zeitung« poroča, da odklanja ruska boljševiška vlada vsaka pogajanja. Premirje je izključeno in se boji nadaljevala. Boljševiki stoje ob meji Vzhodne Prusije.

Nemiri v Rimu se nadaljujejo.

Sopodati. — Ranjen poslanec.

Trst, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Nemiri v Rimu, ki so se začeli v torek vsled protidelaških izredov, se nadaljujejo. Za večer proklamirani so šolski štrajki se je obnesel le deloma. Tiskarji in zidarji so delali. Vladi so vozili, toda železničarji niso hoteli sprejeti za prevoz nobenega meščanskega časopisa, izvzemši »Epoca«, v katere tiskarni se začasno tiska rimska izdaja »Avanti«.

Ob 16. pop. so imeli travnaiski uslužbeni shod. Po shodu so se podali na ulice, prenevali mednarodno delavsko himno. Meščanstvo jih je v raznih delih mesta zopet napadlo. Posebno krvavi so bili pretepi med delavci in nacionalisti na trgu S. Maria Maggiore, v ulici Volturino in na trgu Colonna. Na obeh straneh je mnogo ranjenih.

Po končani seji poslanske zbornice so prišli na ulico med demonstrante tudi socialistični poslanci Modigliani, Vella in Della Seta. Na-

cionalisti so Modiglianija podrli na tla in ga tako pretenili, da so ga odnesli nezvestnega v bolnišnico. Ranjen je na štirih mestih.

V poznih večernih urah so se izgredili nadaljevali. Konca se ni videti, ker sta si obe strani — delavska in meščanska nacionalistična — skrajno sovražni.

Manifest socialističnih poslancev.

Trst, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Socialistični poslanci so imeli tekom večerašnjega dneva v Rimu posvetovanje, na katerem so sklenili nasloviti na celokupni proletarijat Italije proglas, v katerem ga bodo pozvali, naj energično nastopi proti zadnjim dogodkom v Rimu.

Interpelacija v parlamentu.

Trst, 22. julija. (Izvirno poročilo.) V večerašnji seji italijanske zbornice so zahtevali soc. poslanci Turati, Modigliani in Della Seta pojasnila glede pasivnega obnašanja varnostnih organov o priliki napada na nasevernejša točka naše Jugoslavanske države morda stotletja in stotletja.

Jedro in srce tega drugega dela Koroške Slovenije pa je prelepa Podlunska dolina s svojimi širokimi polji, katera obkrožajo na severu zmerni in položni se dvigajoči holmi, — odrastki Sinje planine, ki pošilja svoje gozdne predstraže na eno stran proti Krki in Dravi, na drugi pa proti dolini Labudski. Na jugu jo zapirajo stene starodavne pravljice Pece, pod katerimi spi vojska kralja Matiaža. Kot nekaj mehanik na lužnem nem robu med Rožem in Podluno pa se dviga slavni sivi Obir, pomaknjen v ospredje cele pokrajine in navidez čisto odločen od glavnega gorskega hrbta Karavank in Košute — ta pravi kralj slovenske Koroške. Z nobenega vrha ne pregledaš tako lepo obeh teh dveh bolj ali manj samostojnih delov koroške Slovenije: našega Roža in naše Podlune.

Mogočno postavljen v kotu med dolino Fraibaha in Belsko (Jezeznokanelsko) ter Obirsko dolino, — vezan s skrajnim koncem Košute samo po nizkem sedlu Šaidi, — se vidi kot samostolen gospodar in mehanik ter neodvisen stražar tako nad Rožem, kakor nad Podluno.

»Avanti« tiskarno. Odgovarjal jim je državni podtahnik Corradini. Della Seta s Corradinijevimi pojasnili ni bil zadovoljen in je izjavil, da ne prevzame nobene odgovornosti. Če se bodo delavci za izgrede maščevali nad meščani.

VESNIČ JE POZVAL TRUMBIČA, DA POSPEŠI JADRANSKO VPRAŠANJE.

LDU Beograd, 21. julija. Po vesteh iz Pariza je dobil zunanji minister dr. Trumbić v Snao poziv ministrskega predsednika dr. Vesniča, da se pri vrhovnem svetu zavzame za to, da se čimprej uredi jugoslovensko-italijanska meja.

POLJSKA OBRAMBNA VLADA.

Varšava, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Pod vtisom obupnega položaja, v katerem se nahaja poljska republika vsled neizprosni boljševiških mirovni zahtev je dosedanja vlada odstopila. Sestavila se je nova »obrambna vlada«, v kateri so zastopane razum komunistov vse stranke in ki kaže odločen okret na levo. Ministrski predsednik je vodja bivše poljske ljudske stranke v Galiciji Witos, znani vodja poljskih socialistov Daszinski na postane njegov namestnik ali pa zunanji minister. Finančni portfelj prevzame dosednji ministrski predsednik Grabski.

NEMČIJA SE BOJI RUSKEGA VPADA.

LDU Berlin, 21. julija. Na večerašnji seji državnozbornskega odbora za zunanje posle je razmotrival socialno-demokratski poslanec Bernstein protirisanje boljševikov na Poljskem. Zunanji minister dr. Simona je izjavil, da je boljševiška armada tri dni hoda oddaljena od nemške meje. Nemčija je izjavila svojo popolno nevtralnost v rusko-poljski vojni. Za varstvo mejijskih pokrajin so že izdane skrbne odredbe.

PROTIANGLEŠKI UPOR ARABCEV.

LDU London, 21. julija. Vstaja Arabcev ob spodnjem Evfratu se razširja, vendar ne presega srednjega dela reke. Posadka Rumeite še ni oteta; oskrbujejo jo z letali. Izgube Arabcev so lako velike. Angleži so po izbruhu sovražnosti dne 2. julija izgubili 400 mrtvih in ranjenih. Vojni minister Churchill je večer v spodnji zbornici izjavil, da bodo poslana znatna olajšenja iz Indije v Mezopotamijo.

Ravno vsled te imenitne pozicije med Rožem in Podluno pa je Obir eden najimpozantnejših koroških razglednikov, ki tekmuje kot tak samo še z Dobračem, stražo beliaško ter najvišjimi vrhunci Visokih Tur. —

Temu delu ne prištevam onega samjavega gorskega kota, ki ga loči Jezerko sedlo od Belske (Jezeznokanelske doline), — pod stenami Kočne in Orintaxca, enega najkrasnejših gorskih kotlov naše domovine, ki se kosa s sklenom Logarjeve doline in z Vrti pod Triglavom. To je naše divno Jezerko, ki ga Nemci že v mirnih časih pravzaprav niso prištevali Koroški in ga imenovali že tedaj Jezerko republiko, prav tako kakor Sele pod Košuto, ki so bile tudi »republika« zase.

To gorenje Jezerko je od Kokrske doline gori geografično tako spojeno s Kranjsko, da se moramo le čuditi, kako je moglo priti do tega, da je bilo sklopljeno skozi stotletja s Koroško. Jezerčani so po Jezerskem sedlu od ostale Koroške tako odrezani, da so morali v dobi velikega snega prekiniti vsako zvezo s svojo kranjsko, s katero itak tudi sicer niso imeli na že skoro prav nobenih, niti gospodarskih, niti familiarnih, niti političnih stikov. Zato nam je

Velika lekcija.

Lord Grey je govoril 15. t. m. v svetu lige narodov o politiki antante proti Rusiji. Dejal je, da je po njegovem mnenju boljševizem rezultat carizma, in da so zavezniki sami zakrivil, da se danes oklepajo boljševikov tudi ruski nacionalisti, zakrivil takrat, ko so začeli podpirati in vzdrževati intervencijo z orožjem proti Rusiji. Liga narodov zbuje to pot za izpremembo v Londonu, lord Grey ima čas in niče ga ne moti pri visokem katedru. Malo pa koristijo njegovi nauki antantnim žrtvam, Poljakom in Romani. Praprano je spoznanje. Mirovni pogoji, ki jih hoče postaviti Poljakom boljševiki in za katere se zavzema boljševiško časopisje, pomenijo finis Polonije. Niti Katarina II. ni pokazala bolj železne pesti ob delitvi Poljske.

Vilna, Minsk, Grodno, Holm, Polesje, vse to naj izgubi poljska republika. Premogovnike in rudnike bi prevzela Rusija kot garancijo za vojno odškodnino. Vse poljski vojni material pripade Rusiji in narod bi moral glasovati s plebiscitom, kakšno vlado hoče imeti v bodočnosti. Le takrat bi pa vodila državne posle posebna uprava pod sovjetsko kontrolo. V varstvo proti zunanjim vplivom na poljskem teritoriju bi smela Rusija imeti pet let lastne posadke na poljskem ozemlju. To so glavne točke iz krvavega teksta-meni, ki jo hočejo prezentirati Rusi v Varšavi.

Poljska vlada je izdala geslo »domovina v nevarnosti« in proglasila mobilizacijo celega naroda. Pred Vilno teži v jarkih celo ženski prostovoljski bataljon gospe Goerszeve. S takimi polzkusi upa vojna uprava seveda edino le okrepiti samozavest med moškimi četami. Da je pa to navadno le znak splošnega razkroja, so nam svoj čas dokazali ruski ženski bataljoni.

pod vodstvom znane Bočkareve. V demoralizacijo mož prinese v takih momentih žena se svojo posebno noto. Ti bataljoni so slabo znamenje.

Na vrsto prihaja sedaj tudi Rumunija, ki je bila zaseda Besarabijo. Kakor svoj čas nezavarovane bolgarske okraje. Rumunska armada si ni še nikdar splerila lavorjevih vencev s svojimi rokami in bojarjem v Bukarešti tačas gotovo ni posebno lahko pri srcu Sovjetska vojna črta al pri Grodnu niti 100 km oddaljena od ruske meje. Na jugu stoje ruske čete, da na galitskih tleh, tudi besarabski obračun obeta biti temeljit.

Antantni časopis poročajo sicer o zmagah generala Wrangla v južni Rusiji proti boljševikom. Toda Rumun, ki so bližje pravega vira, vedo, kako je z Wranglom v reznici Pač tako kakor takrat, ko so nam govorili o samih Dekinovih zmagah. Rumunji tudi vedo, da se zode v Odessi čudne stvari. Vse kaj drugega, kakor da Wranglovi prišati, priljaja tam na površje. In Rumunji že prosijo za pomoč. Pri antanti seveda. Le-ta jim bo, o tem ni dvoma, najprej pokazala pot k sosedom v Beograd.

Beseda o bojih mladih s vresničju. Morda se bo Pariz že v kratkem spomnil, da spadamo tudi mi Jugoslovani pravzaprav med zaveznike. Te velike lekcije za antanto smo že dolgo časa pričakovali. Za zdavnaj smo si na jasem, kaj pomeni antantno zavezništvo in priljubljenost za našo državo. Čedal se bliža termin ko bomo imeli tudi mi priliko kvitirati prijaznosti mirovne konference in svojih zavezniških prijateljev. Prepričani smo, da nihče ne dvomi, kako se bomo odločili.

Jugoslavija tarā da sē!

ZAHTEVJE SLOVENSKEH DEMOKRATOV ZA VSTOP V VLADO.

Beograd, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Na večerašnji seji demokratske zajednice je prišlo do odločnega nastopa prečanskih demokratov, ki so zahtevali, da sprejme zajednica med svoje pogoje za vstop v vlado tudi slovenske in hrvatske zahteve glede pokrajinskih vlad. Predlog je bil sprejet. Zato je uvrstila zajednica med svoje zahteve tudi točko, da dobe demokrati v Ljubljani tri poverjenišva in sicer notranje, prosveto in socialno skrb, v Zagrebu pa dve poverjeništvu, notranje in prosveto.

GENERAL KUSMANEK — BOLJŠEVIŠKI POVELJNIK?

Dunaj, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Iz Lvova poročajo, da je poveljnik 6. ukrajinske rdeče armade, ki prodira v vzhodno Galicijo, bivši avstrijski general Kusmanek, ki je bil, kakor znano, svojčas poveljnik trdnjave Przemysl.

Nadaljevanje romana »Kraljev vitez« na zadnji strani!

BORZA.

Curib, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Berlin 14.50, New York 57.4, London 21.98, Pariz 45.75, Milan 32, Praga 12.30, Beograd 34, Zagreb 8.50, Budimpešta 3.50, Varšava 3.30, Dunaj 3.70, avstrijske žigosane krone 3.80.

Dunaj, 22. julija. (Izvirno poročilo.) Zagreb 252—275, Budimpešta 100—112, Praga 371—391, Varšava 90—101, čehoslovaške krone 374—394, dinarji 1000—1050.

LDU Zagreb, 22. julija. Devize: Berlin 178—180, Italija 396, London čeki 269, New York 68—68, Pariz 550—580, Praga 148 do 150, Dunaj izplačila 38.50—39, Dunaj čeki 37—38, Valute: dolarji 65.50—65.75, avstrijske krone 41—44, carski rublji 125 do 129, napoleonor 305—310, nemške marke 182—187, leji 193—196, italijanske lire 400, angleški funti 240—255, čehoslovaške krone 141—150.

LDU Beograd, 22. julija. 20 dinarjev v zlatu 23.30—24.10, angleški funti 68—70, dolarji 17—17.25, italijanske lire 105 do 110, nemške marke 47—47.50, čehoslovaške krone 38—39, avstrijske krone 10.50 do 11.

sokogorskem zatišju.

Ako izvzamemo visokogorski kot okoli Železne Kaple med Obirjem, Ovečo in Peco, moramo reči po splošnem okusu, da prekaša v celoti slovenski Rož s svojimi Baškimi in Vrbskim jezerom, s svojimi Karavankami. Košuto in Selami po prirodnih krasotah našo Podluno, dasi ima tudi ta svoje, sicer ne tako razlašene, in v svetu ozranjene, a skrite, neznane lenote.

Tu mi je omeniti pred vsem tisto lubko, med zmernimi holmi se zrcalče tiho Klonisno jezero, ki pomenja za Podluno v malem to, kar pomenja Baško jezero za slovenski Rož. Kdor lubi ravnine in zmerno gričevje, ta bo našel v Podluni to, kar naide prijatelji solnčnih gor in solnčni Dolenjski ali tudi Stajerski. In da ni ta primera čisto brez vse podlage, je priroda tudi tukaj ovenčala nekaj solnčnih brezov okoli Žitare vasi z vinsko trto, tako da ni neupravičeno, ako govorim o tem predelu kot koroški Dolenjski.

V ravninah Podlunske doline pride pred vsem na račun kolesar, kateremu so odprte široke in lepe ceste med Velikovcem, Grebinjem, Rudo in Pliberkom z vsemi mogočimi zvezami na vse štiri strani sveta.

Dr. Jos. C. Oblak.

Naša Podjuna.

Koroška Slovenija — kolikor nam je priznane po St. Germainskem miru kot plebiscitne cone, a pod našo upravo, ki jo smatram že kot nesporno slovensko ozemlje — je razdeljena v dva velika dela. Ta dva dela tvorita vsak zase precel lepo zaokroženi, ne le geografski nego tudi gospodarski in administrativni celoti zase.

To sta slovenski Rož, h kateremu je priklopljen tudi lužni del Vrbskega jezera z Osojnicjo — in pa — naša Podjuna, h kateri je vzeti na južni strani dolino Bele (Jezeznokaplo) ter njo obdajajoče gorovje, na zahodni strani pa ravnino Pokrsko-Grabštainsko. Na severni strani strazi Podluno mogočni raztegnjeni gorski hrbet s svojimi odrastki, v katerega seže v ostrem kotu naša nasevernejša meja: to je tista krasna, vedra Sinja planina, ki nam je čuvala kot naravni obrambni jez in neopremagljivi zid skozi stotletja pred razporodenjem ne-le, našo Podluno, nego tudi celo takozvano Celovško kotlino. Sinja planina, ta straža podlunska, je in bo ostala, — in naj pripade Celovec z okolico nam, ali ne

Podraženje železnice.

V spominu bo še, kakšen kraval je dvignila Koroševa stranka zlasti po deželi, ko je takratni minister za železnice Milorad Drašković povzegal železniške tarife. Na shodih, zlasti po deželi so farbali svoje pristaje, da jih hočejo bankirati in drugi kapitalisti odreti, sprejemali so resolucije, v katerih so zahtevali takojšno znižanje vseh cen.

Danes je minister za železnice načelnik te ogorčene stranke same. In minister dr. Korošec naznanja v kratkem, suhoparnem brzojavu iz Beograda, da bo s 1. avgustom železniške tarife — vnovič zvišal. Za koliko tega brzojavka ne pove. Kolikor na smo se mogli informirati, ne gre samo za narodstveno novšanje, ampak za 50 do 100%, torej vnovič zelo občuten povisek. Radovedni smo, kakšne resolucije bodo predlagali klerikalni voditelji sedaj svojim pristajšem po deželi. Sai je to novšanje danes, ko se kaže na vseh straneh tendenca padajočih cen, mnogo manj unravičeno in utemeljeno kakor je bilo zadnje.

Vrhutega je tudi skrajno škodljivo. Tako občuten povisek bo v zvezi z ravno te dni razlašanim podraženjem premoga popolnoma ustvil padanje cen, ako ne bo celo povzročil znatnega naraščanja dražnje. S tega gledišča bi morala železnica uravna ta svoj korak na vsak način opustiti, na če so tudi naše železnice momentano nasivne. Mnogo manjša škoda za naše narodno gospodarstvo in sploh za državo bi bila, če bi doplačali k železnicam par milijonov, kakor na bo škoda ki to bo gospodarsko in tudi politično povzročilo podraženje vseh cen. In naposled je ravno zato, ker bo podraženje železniških tarifov povzročilo podraženje vseh ostalih življenjskih potrebščin, skrajno dvomljivo. Če ho ta finančna operacija sploh doseči kak rezultat, V kolikor se bodo povečali dohodki, se bodo povečali na tudi izdatki. Železnice bodo ostale še naprej nasivne, naše ljudstvo pa bo iz svoje žene plačevalo modrost naših državnikov.

Preganjanje Slovencev na Goriškem.

Plave pri Gorici, 19. julija.

V nedeljo 18. t. m. ob 6. uri popoldne je šlo devet naših fantov po opravilu iz Plavi k županu v Deskle. Ko so se vračali domov, so zavezli slovensko pesem. Petje pa je karabinierje tako razkačilo, da so tehi skozi okno gostilne, mimo katere so šli peveci, zaribito streljali na naše fante. Kmalu nato je začel streljati na fante celo neki italijanski železničar iz čuvajnice. Izprijil je na fante več streljaj iz browniing-samokresa.

Ko so naši fantje videli, da so ogroženi in da je v nevarnosti njihovo življenje, so takol prenehali peti in odšli domov. Da bi pa zopet ne bili od kakšne strani napadeni in izzvanj, se po 20. uri niso več prikazali zunaj hiš marveč so ostali doma. Zve-

Pri vasi Galiciji in Mohličah stoji Drava iz tiste malobližne, a romantične doline, ki tvori skrajni konec Roža, v široko dolino. Tam sprejme v svoje naročje, našo obmejno reko Krko, ki seče Celovško ravnino v dva dela. Drava zapuša dolino visokogorskega značaja, — naš divni Rož, — in prehaja v našo pestroljubko — Podjuno, iz katere stoji zopet blizu Stajerske meje, sprejemši v svoje naročje Labudnico. Tam pričeta krasna dolga soteska, ki se razširi šele tik pred Mariborom v široko Mariborsko polje, od koder nastopa naša Drava pot v široko hrvaško-slovenske planjave ter daje liki niena sestra za vedno slovo planinskemu čaru...

Kar leži v tem delu koroške Slovenije zahodno od Drave v tistem kotu, ki ga tvori z njo reka Krka, je tako splošno s celovškimi pojem (Grabstain, Pokrče), a tudi tako malten del, da ga je smatrati le kot nekaj »privesek« Podjuni.

Vse na kar leži v tem delu lužno od Drave in severno od nje nad Velikovec, na že danes gravitira, — v kolikor se ne čuti samostojno gospodarsko, etnografsko in geografsko celoto, — na Maribor, prav tako, kakor Rož na Gorenisko, s katero ga veže tudi pokrajinska sorodnost.

Severno od Drave kraljuje impozantno postavljen na rob odrastkov Sinte planine naš staroslavni Velikovec, čegar impozantna lega me spominja na naš častitljivi starodavni Kranj. Na mostu čez Dravo pod

čar na, ko le prebivalstvo vasi že napol spalo, so se tiel shajali karabinierji na tajne pomenke. Ob 2. uri ponoči se je vsula v vas cela tolna karabinierjev. Udrali so v hiše, budili ljudi in zahtevali, da se jim izročijo vsi vaški fantje, kateri so prepevali na potu v Deskle.

Karabinierji so napravili okrog vasi močan kordon, skozi katerega ni mogel nihče pobegniti. Za slučaj, da bi jim kdo hotel zbežati, so stali pripravljeni z nabitiimi puškami. Tako je bil udar in pobeg fantov popolnoma nemogoč. Fantje so se uverili, da tu ni nobenega izhoda, in so se morali pustiti zvezati in vleči na cesto. Tam se je začelo novo dejanje. Karabinierji so jih podrli na tla, pretapali so jih s puškinimi kopiti, ter hodili po njih. Ljudstvo, ki je te prizore gledalo, se je zražalo, ali pomagati si ni moglo. Stari ljudje so od jeze, ker so brez moči, lokali in si trli roke. Nato so Italijani odpeljali brata Ivana in Ignaca Brezigaria, štiri brate Jožefa, Ivana, Avgusta in Franca Konjeda, ter brata Ivana in Franca Boltaria in Franca Brezigaria z avtomobilom v kanalske ječe. Tam so morali reveži ostati ves naslednji dan brez teč. 20. t. m. zjutraj pa so jih odpeljali v Trst, kjer se bo njihovo troletje še poslabšalo in nadaljevalo.

Tako torej postopa Italija, mandator antante, z našim narodom v zasedenih krajih. Nalmedoljšna slovenska pesem daje Italijanom povod za persekucije brez konca in kraja. Narod preklinja, napol obupuje in kliče na pomoč. Kdaj pride? Od kod pride? Zasedeno ozemlje tega ne zna povedati, pričakuje pa odgovor iz Jugoslavije.

Nova faza tešinskega vprašanja.

Praga, 19. julija 1920.

Tešinsko vprašanje, ki je ves čas od novembra 1918 dalje vznemiralo češkoslovaško javnost in ki je včasih grozilo, da povzroči rešitev zapletila z omenit, in mečem, je bilo proti vsemu pričakovanju široko politično javnosti nenadoma razrešeno. Rešitev je vzel v roke konferenca poslanikov antante. Pravim, da je bilo to presenečenje le za široko politično javnost, kajti za ministra zunanjih zadev dr. Beneša to razrešitev ni bilo ničesar nepričakovane, kakor kažejo članki o Tešinskem, kar jih je bilo zadnji čas napisanih v »Casu«, listu, ki tolmači politiko predsednika in ministra zunanjih zadev.

Vse kaže, da je bilo najsrečnejše, da se je vse tako rešilo. Že pred rešitvijo je bilo slišati dokaj glasov nemembnih politikov, ki so se izrekli za sporazum. Dejstvo je, da bi grozovitosti na Tešinskem ne prenehale, če bi bil odločil o usodi dežele plebiscit. Na drugi strani bi bile na vsi te žrtve nasilja čisto odveč, ker končna rešitev je bila kljub temu še vedno v rokah antante, kateri je imel služiti plebiscit le v informativne svrhe. Česar na javnost ni

Velikovec stoji ti ključje to krasno ležeče mesto nehot v spomin slavno prestolico naše Gorenjske.

In prestolice v pokrajini nad severnimi bregovi Podjunske doline, le tudi Velikovec, to najsvežeje mesto naše Jugoslavije. Kakor čuva nad Kranjem visoke Karavanke, tako straži naš Velikovec sicer ne tako slikoviti, a vendar močnejši, silni in raztegnjeni hrbet naše Sinte planine.

Da ne bo zamudil noben slovenski planinec ob svojem času enkrat poletiti na to najsvežeje točko naše domovine in da ne bo tudi naše planinsko društvo moglo prezreti tega našega severnega ritca, je rotovo. Upam, da se bomo planinci še kdaj pozdravljali v svojem planinskem domu na našem skrajnem severu.

Na pobočju te slavne planine leži ena natvišjih gorskih vasi Diekše, ki so bila ena naših prvih narodnih trdnjav na tem skrajnem koncu koroške Slovenije. Mnogo se jih je imenovalo v naših narodnostnih bojih na Koroškem, saj v njih se je koncentriral naš glavni tabor, ki je vzdržal prav do zadnjega...

Iz Velkovca je krasen prehod po vzorni cesti čez Grebini in Grebiniško sedlo v dolino Labodnice v St. Andraž, ali na čez Rudo, čez Gručo v St. Pavel, — partije, ki jih bo vzel v svoj program vsak slovenski kolezar bodočnosti...

Na lužn od Drave, ki se zale doli od Velkovca v globoko grapo, nam ležita med poljanami in livadami na

vedela in se je zato precej po nepotrebnem razburila radi Tešinskega.

Samo ob sebi se razume, da je vest o odločitvi konference v Spali vplivala na nacionalistične kroge in tudi na nemško kapitalistično javnost kot strela z jasnega. Poleg tega še tuš dr. Beneš-Grabski, ki si medsebojno potrjuje ta svojo uarod krivdo na grozovitostih. Pišejo se komentari, dr. Beneš je tarša napadov, toda on molči, kot le molčal vedno, kadar je bil na tem, da izvojuje svoji državi zopet kak uspeh. In javnost se zato pomalem pomirja, zaupačič modrosti svojelega prvega ministra za zunanje zadeve in udanega učenca prezidentovih političnih nauk.

Tudi mi drugi Slovani moramo biti veseli, da se je vse tako gladko izteklo. Sedaj ne bo več tabulka spora med dvema bratskima narodoma in ko bo Poljska ozdravljena svojeza imperialističnega sna, bo prav prijeten sosed. Dr. P-n.

Učiteljski kongres v Beogradu.

Beograd, 19. julija 1920.

Učiteljski kongres, katerega se je udeležilo vse učiteljstvo Jugoslavije, je sklenil, da se izvede enotna organizacija vseh učiteljskih organizacij v naši državi. Kongres je potekel zelo dobro in je tekom tega kratkega časa izvršil razmeroma veliko poslo. 18. t. m. je bil banket, katerega se je udeležilo poleg drugih tudi več članov vlade, predsednik narodnega predstavništva, občinski odborniki itd. Čeda Todorović je nazdravil kralju Petru in prestolonasledniku, Milutinu Stankoviću pa ministru prosvete. Na kongresu so bile sprejete resolucije: Prva resolucija: 1. Pravilnik, s katerim se utemeljuje edinstvo; 2. pravilnik kooperative z drugimi slovenskimi učiteljskimi združenji; 3. da bi izvinile vse tradicije, ki so stoletja delovale na verskem in gosodarskem zapodjenosti; 4. da se mora izvesti popolno edinstvo notranjega prava in zakonodajstva; 5. naglašajoč potrebo ustvarjanja tega edinstva se morajo vse plemenite narodne sile napotiti proti enemu cilju, da pridemo do duševno naravnega edinstva in do zdrave politične prosvetne, gospodarske in socialne organizacije; 6. s takim delom naš narod, ki le še pod tujo vlado, ne bo propadel, ker je tu živa in močna majka domovina, dokler pameten sporazum med narodi ne ustvari novega reda, v katerem bo zedinjeni narod mogel, eden poleg drugega in eden z drugim, delovati za idealne svobodnega človečanstva.

Od druge resolucije bomo omeniti le tretjo in četrto točko: 3. naši centralni puščamo proste roke, da po potrebi dale nasvete pokrajinskim učiteljskim društvom in ukrepe vse pot, do za napredek novega združenja narodne prosvete in učiteljstva in da rešuje sporazumno vsa vprašanja, ki v pravilih niso predvidena; 4. dovršujoč solidarnost v vseh vprašanjih učiteljstva Srbov, Hrvatov in Slovencev izjavlja kongres, da je centralna uprava organizacij v Beogradu predstavateljica vsega učiteljstva v kraljevini SHS, ki je eno telo in ena duša.

Tretja resolucija izraža učiteljske zahteve: 1. da se uvede enotno prosvetno zakonodajstvo za vsa državo; 2. da se

enem koncu Dobrlavas, na drugem koncu na dobro znani Pliberk. Kdor ljubi polja, tista ravna rodovitna polja, ki jih more uživati le srce pravice, bo našel tudi v tej ravnini skrito prirodno krasoto: saj isto naiče v prirodi novost le oni, ki zna listati in brati v knjigi prirode...

Kdor na sili v gore — tudi ta bo prišel na svoj račun v naši Podjuni. Sai ga vabi pravilna Peca na svoje raztegnjene več kot 2000 m visoke robove, vabi ga Ovčeva na eni strani, na drugi na naš stari Obir in vsi ti nešteti prehodi iz Železnokanelske doline na eno stran v raskolepo, divjeromantično dolino pod Košuto, v kateri počivaio slavne Sele, ali prehodi mimo Pavličeve stene ali Ovčeve v Solčavo, ali dolino Meže in Črne. Pa tudi sredogorie, ki se končji v kotu med pliberško ravnino. Dravo in Mežo, ter ima svoje središče v Strojni, ni brez vabljivih točk, — zanimivo pa tudi v etnografskem oziru po svojih gorskih prebivalcih starih šez in navad ter originalnega čistega naračja, po katerem se odlikujejo Podjunci sploh.

Vse to nam podaja naša Podjuna, ki bo naša v okrilju Jugoslavije svoje prijatelje in občudovalce. kakor jih je že ravno našel slavni Rož. Tekmovala bodeta pod okriljem maike ene oba ta dela za prvenstvo: ali Rož, ali Podjuna? Težka bo odločitev, a pravi potnik si bo vzel — oba, ter našel tekmo — neodločeno...

ustvari možnost, da more učiteljstvo stalno ali začasno služiti tudi zunaj prejšnjih pokrajinskih mej, da bi se izvršila duševna obnova in popolno edinstvo narodne duše; 3. da se država briga za graditev in vzdrževanje narodnih šol, da se zenačijo učiteljske doklade v pokrajinah zunaj Srbije s 1. decembrom 1919, kakor tudi od dneva, ko je zakon o premembah v zakonu glede narodnih šol leta 1904 stopil v veljavo; 4. zenačenje učiteljev in učiteljic v vsej kraljevini z ukaznimi uradniki, in da se sprejmejo, ko bo sprejeta naredba o plačah in dokladah, v one činovniške razrede, v katere spadajo po svoji izobrazbi in po važnosti posla, ki ga vršijo; 5. pravico, da učitelji volijo poslance in da se izvolijo za poslance, ne da bi izgubili službo in plačo, ker se ta pravica priznava tudi drugim, ki se ne zanimajo za narodno življenje toliko, kolikor se interesirajo učitelji ali ga pa tudi ne poznajo; 6. kongres zahteva, da morajo biti v vsaki komisiji, kjer gre za zakonodajne načrte glede osnovnih narodnih šol in učiteljstva, ali kjer se rešujejo vprašanja, ki se tičejo narodnih šol in učiteljstva, tudi zastopniki organiziranih učiteljev in učiteljic, LDU.

Za novo koncentracijo.

LDU Beograd, 21. julija. V političnih krogih se stalno vzdržuje mnenje, da je najbolje, ako se sestavi koncentracijska vlada. Na nasvet regenta so naročili bivšemu ministru skemu predsedniku Vesniču, da se informira o stanju stvari in o mnenju posameznih strank ter da o tem referira kroni.

LDU Beograd, 21. julija. Parlamentarna zalednica stoji na stališču da je zopet treba sestaviti koncentracijsko vlado.

LDU Beograd, 21. julija. Danes dne 21. julija so se sestali poslanci radikalne stranke k sebi, na kateri so pretresovali vprašanje vladne krize.

LDU Beograd, 21. julija. Danes ob osemnajstih je prišel Ni Vis, prestolonaslednik regent Aleksander k sebi ministra Stojana Protiča, da se z njim posvetuje o vladni krizi.

LDU Beograd, 21. julija. Demokratski poslanci so prišli do preprčanja, da je izhod iz te situacije edine v oblikovanju koncentracijske vlade.

LDU Beograd, 21. julija. Danes ob osemnajstih so se sestali poslanci demokratskega kluba k sebi, na kateri so sklepali o vladni krizi.

LDU Beograd, 22. julija. K prestolonasledniku so bili pozvani gg. Davidovič, dr. Drinkovič, dr. Korošec, Svetozar Pribičević, Protič in dr. Krizman. Vsi so povedali regentu svoje mnenje, da je treba zopet sestaviti koncentracijsko vlado. Davidovič je v imenu demokratske zalednice, Protič pa v imenu svoje skupine, predlagal, da mora novo vlado sestaviti dr. Vesnič. Nato je regent formalno poveril dr. Vesniču mandat, da sestavi koncentracijsko vlado v čim krajšem roku.

LDU Beograd, 22. julija. Posamezni parlamentarni krogi so nocoj in danes popoldne imeli svoje seje in se posvetovali o taktiki in pogotih, s katerimi bi vstopili v koncentracijsko vlado dr. Vesniča. G. Davidovič je smotil obvestiti demokratski klub o razvoju ministrske krize in o svoji avdijenci pri prestolonasledniku. Klub smatra, da je potreben čim manjši program za delo v parlamentu in da je treba čim prej preiti k volitvam. Po njegovem mnenju je bilo treba samo sprejeti v parlamentu volilni zakon, pogodbe, sklenjene v Parizu in dvanaestine do konca leta. Član vlade bi se imeli sporazumeti o uredbi za izvoz, o pokrajinskih vladah in o nameščenju političnih uradnikov. Kar se tiče člena 15 volilnega zakona mislijo demokrti, da mora parlament rešiti to vprašanje in da vsak posameznik glasuje po svojem prepričanju. Ko se bodo posamezni parlamentarni krogi odločili, bo Vesnič zvečer, oziroma jutri začel nogaianja z načelniki strank za sestavo koncentracijske vlade.

Jugoslavija.

Za priključitev ožega jugoslovenskega Banata k naši državi.

LDU Beograd, 20. julija. V Beograd je dospela deputacija iz Banata in izročila predsedniku vlade in ministru za zunanje posle memorandum, s katerim zahteva, da se vrne naši državi 73 občin, ki so bile prisojene Romunkim. Memorandum je podpisan s dokumenti, iz katerih se vidi, da se v teh občinah petkrat več Srbov, kakor Romunov. V deputaciji je 56 uradnih oseb, med katerimi je razen 35 Srbov tudi več Madžarov, Nemcev in trije Romuni.

Vtis Vesničeve izjave na lozemstvo.

LDU Pariz, 21. julija. Listi prinašajo brez komentarja izjavo dr. Vesniča v beograjskem parlamentu glede dogodkov v Splitu.

Italijanski izgredi iz Čehi.

LDU Beograd, 21. julija. Vladni organ »Čehoslovenska republika« se odločno stavlja na našo stran, ko komentira italijanske izgrede proti Jugoslovenom v zasedenem ozemlju, ter ostro obsoja doslej še vedno neodločno stališče italijanskih vladnih krogov.

Učiteljska vojaška služba.

LDU Beograd, 20. julija. Ministrstvo prosvete je izdelalo naredbo, po kateri bodo vsi absolvirani učenci učiteljske službe v vojski v času šolskih počitnic. Po tej uredbi se priznava učiteljem vsa plača tudi za čas, ki ga bodo odslužili v vojski. Naredba o osemurnem delavniku se ne razveljavlja.

LDU Beograd, 20. julija. Presbiro javlja: Poslednje dni so gotovi listi začeli objavljati vest, da ministrstvo za socialno skrbstvo namerava razveljaviti naredbo o

osemurnem delavniku. Kakor doznavamo s pristojne strani, ministrstvo za socialno skrbstvo niti ni nameravalo, niti ne namerava odstopiti od načela osemurnega delavnika.

Strahoviada admiral Milla.

LDU Split, 20. julija. Kakor se doznava iz Zadra, je italijanski admiral Milla imenoval bivšega predsednika senata preiskovalnega sodišča na Dunaju Zoharja za predsednika višjega deželne sodišča. Kakor se govori v Zadru, se to leto ne bo v mestu otvorila niti ena hrvaška šola.

LDU Split, 20. julija. V Šibeniku so Italijani tožili občinske uradnike Ju oslovene, da niso bili v službi, ko so Italijanske zastave visele na pol droga v znak žalosti za padlim fregatnim kapitanom Oulijem. Vsiel tega so vse uradnike odpustili iz službe.

Proti albanskim roparjem.

LDU Beograd, 20. julija. Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da se razen stalnih žandarmerijskih postaj ob albanski meji oboroži tudi vse naše prebivalstvo ob meji, ki je izjavilo, da se bo skupno z žandarji borilo proti arnavtskim roparjem.

Natis kazenskega zakonika.

LDU Beograd, 21. julija. Minister prosvete je dal natisniti kazenski zakonik in kazensko sodno postopanje. Za dilette-pravnikne staneta knjigi samo deset din.

Za popravo potov.

LDU Beograd, 21. julija. Minister za javna dela je odobril načrt za popravo potov, ki bo zahteval preko 9 milijonov dinarjev stroškov.

Gospodarstvo.

Borza.

LDU Carib, 21. julija. Devize: Berlin 14.65, Newyork 573, London 22.02, Pariz 47, Milan 33, Praga 12.40, Beograd 36, Zagreb 8.75, Budimpešta 2.55, Varšava 3.40, Dunaj 3.70, avstrijske žigovane krone 3.90.

LDU Dunaj, 21. julija. Devize: Amsterdam 5600, Berlin 447, Carib 2700. Valute: nemške marke 443, švicarski franki 2675, francoski franki 1275, italijanske lire 950, angleški funti 585, ameriški dolarji 150, Praga 372—392, Varšava in Krakov v poljskih markah 93—103, češkoslovaške krone manjši bankoveci 375—395, novi dinariji 1000—1075.

LDU Beograd, 21. julija. Valute: 20 dinarjev v zlatu 23.80—24.10, angleški funti 66—68, ameriški dolarji 17—17.25, bolgarski levi 39—40, nemške marke 47—47.50, romunski leji 50.50—51.50, češkoslovaške krone 38.50—39.50.

Prepovedan izvoz mark, čs. kron in lejev. LDU Beograd, 21. julija. Finančni minister je prepovedal izvažati iz naše države

nemške marke, češkoslovaške krone in romunske leje. Kogar bodo zasačili, da prenaša gori omenjene valute v vrednosti več kot 2000 dinarjev, ga bodo smatrali za tlhotapca.

Lumparije bančnih spekulativov.

LDU Beograd, 21. julija. Povodom vladne krize pokušajo bančni krogi z raznimi spekulacijami. Cene dinarija pa so kljub njihovim nepoštenim mahinacijam še vedno drže na višini.

LDU Beograd, 21. julija. Francosko-srbska banka je ustavila nakup in prodajo frankov.

Koruza letošnje žetve.

LDU Beograd, 21. julija. Minister za prehrano je izdal naredbo, po kateri se koruza letošnje žetve ne sme niti prodajati niti kupovati.

Izvoz stare koruze.

LDU Beograd, 21. julija. Začasni ekonomsko-finančni komite je dovolil prost izvoz stare koruze do konca tega leta.

Dnevne vesti.

— **Pozor pred ponarejenimi kron-**skimi bankovci! Inšpektorat ministrstva financ razglašja, da se vtiho-tapljalo bankovci avstroogrske ban-ke po 1. 2 in 10 kron v velikih mno-žinah pogostokrat celo v zabojih in vrečah v našo državo.

— **Cene padajo,** toda ne pri nas v Sloveniji, temveč na drugih po-krajinah naše države. V Splitu se dobi n. pr. sladkor, kolikor ga kdo želi, do 40 K kg. To pač najbrže za-to, ker je Split Ameriki bližje nego Sloveniji. Sicer pa upamo, da dospe tudi k nam prav kmalu sladkor iz Amerike, ki bo današnjim cenam na-pravil prav pošteno konkurenco. — **Nadale se dobi v Splitu kava San-**tos po 48 K, makaroni po 20 K kg, in namizno olje 60 K liter.

— **Cenu molčimo?** Včeraj po-dolbne ob petih se je odpravil v sme-ri proti Logatcu poln vlak lesa (hlo-dov, desk in tramov), namenjen v Italijo. Parkrat smo že vraščali me-rodajne kroge, ali se ne bo ničesar ukrenilo proti barbarstvu, ki jih uganjajo Italijani nad našim ljud-stvom v Trstu. Odgovora nismo do-sleli preli nobenega. Brez pomisle-kov zalagamo Italijo še nadalje z le-som in drugimi potrebščinami, ki bi prišle pri zidanih hiš nam prav tako ali na še bolj prav kakor Italijanom. Ali mi seveda pomagamo na noge raiši Italijanom nego sebi. Ali temu reš še ne bo konca?

— **Slovenec v poljanilo.** Prejeli smo: v torkovem "Slovenec" se pere nem-čurški sodnik dr. Fischinger zaradi dogo-dkov v Gornjem gradu. Ni mi sicer znano, kaj je moč počenal tam, podatki pa hočem najstarejši sledeči dogodek: Spomladni lan-skega leta sem se peljal v Ljubljano. S-čajno smo vstopili v Sevnico v en voz sevnikiški kaplan g. Sketa, dr. Fischinger in jaz. Ker sem kot tamošnji vojak že marel-kaj slišal na račun dr. Fischingerja, sem ga zato popolnoma ignoriral in sem se raz-govarjal le z g. Sketom. V zidanem mostu je on ušlel izstopil, kar pa mene ni na-dalje brkalo. Drugega jutra, ko sem se vr-nil iz Ljubljane in dospel v Celje, sem šel s svojim prijateljem dr. K. mimo nemške kavarne "Merkur" in sva se ravno poko-varila o dr. Fischingerju, kar ga slu-čajno zasledim sedeti v kavarni v družbi nekega zagrizenega nemčurja. Svolega pri-jatelja sem nato opozoril, a ta je rekel: "Pusti, saj vidiš, da primanjkuje sodnikov." O tem sem pozneje govoril tudi s sedaj pokojnim višjim sodnim svetnikom Sel-skarjem, ki mi je dejal: "Sedaj lahko vidite, kakal sem pretrpel od tega človeka v zvezi s takratnim vodjo orožniške postaje. Saj Slovenci v Sevnici skoraj nismo smeli vo-ljavno govoriti slovenski." Huda naproti-nica slovenskega jezika je bila tudi so-proga dr. Fischingerja. Imam še več stvari o njem, ki bi nizezovale lučbezen do Jugosla-vije dovolj ilustrirale, toda saj je to dovolj. Kdor se hoče o njem natančneje informi-rati, se naj obrne v Sevnico, kjer ga imajo še v zelo žalostnem spominu. K—c.

— **Zrelostni izpiti na državnem moškem** in ženskem učiteljskem v Ljubljani so se vršili pod predsedstvom gosp. viš. šol. nad-zornika dr. Ivana Grafenauerja od 5. do 11. t. m. Izpiti za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom so napravili a) na moškem učiteljskem: Burdjan Franc iz Sv. Mihaela nad Mozirjem; Omlček Gabriel iz Sol-jane; Lubič Vinko iz Ljubljane; Počkal Miroslav iz Mošenca; Prusnik Franc iz Ljubljane; Relec Franc iz Grahovega pri Tolminu; Relec Vladislav iz Radovljice (z odliko); Selan Josip iz Stepanje vasi (z od-liko); Zupančič Franc iz Malega Gabra; Bertonec Milena iz Gorice; Wrischer E-vilija iz Pazina in privatist Zorž Alojz iz P-stolne; 1 kandidat je med izpitom odst-opil, 6 kandidatov in kandidatkinj niso ponav-ljalni izpiti, 1 kandidatkinja je bila reprobir-ana; — b) na ženskem učiteljskem z od-liko za ljudske šole s slov. in nem. učnim jezikom: Bandel Marija iz Ljubljane; Div-ljak Vera iz Studenca; Kosmač Pavla iz Ljubljane; Lipovšek Jelica iz Ljubljane; Lukan Franciška iz Olomuce; Mrzlikar Mi-lica iz Ljubljane; Petelin Melita iz Ljub-ljane; Piric Marija iz Borovnice; Pišek-Kukman Gizela iz Pulja; Rakovec Marija iz Ljubljane; Rekar Milena iz Radovljice; Schüller Kristina iz Glinic; Trdina Nina iz Ljubljane; Verbovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za II. š. z nem. uč. jez.: Kocjančič Erna iz Ljubljane; Korbar Jelica iz Prema; Maček Ljudmila iz Ljubljane; za ljudske šole s slov. uč. jez.: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (z odliko za nemško šolo); Drassal Margareta iz Ljubljane; Fritsch Edita iz Ljubljane; Jan Marija iz Ljubljane (z odliko); Jež Terezija iz Idrije; Kneisel Vida iz Sirja pri Zid. mostu (z odliko); Kravanja Emilija iz Trsta; Labernik Fel-cita iz Srednje vasi (z odliko); Matko Ber-ta iz Toplice (z odliko); Ogulin Neža iz Kravčeve vrha; Petrič Berta iz Rudnika (z odliko); Rihar Franciška iz Pristave (z odliko); Toni Justina iz Podgrada; Zupanec Franciška iz Lancoveze; privatistkinja Zra-nja

Ivana iz Verda in Tevž Bogomila iz Ljub-ljane; 1 privatistkinja je dobila ponavljalni izpiti.

— **Avtopromet Lesce-Bled.** Na Bled potujejo običnost opozarjamo, da uvede avtomobilna delniška družba v Ljubljani od petka t. j. 25. t. m. dalje redni avtopromet med železniško postajo Lesce in Bledom. Avtomobilni bo imel zvezo z vsemi vlaki.

— **Kmetovalcem!** Državna posredoval-nica za delo naznanja, da je otvorila dne 15. t. m. svojo podružnico v Murski So-boti za Prekmurje. Namen te podružnice je zlasti posredovanje kmetijskih delavcev, delavk in poslov. Opozarjamo nanjo iz tega vzroka v prvi vrsti naše kmečke posest-nike, ki bodo odsele lahko dobivali s po-moščjo te naše podružnice zaščitene delav-ske moči. Oglasiti se jim je pisмено ali ustno pri eni izmed podružnic "Državne posredovalnice za delo", ki se nahajajo se-daj v Ljubljani, Ptuj, Mariboru, Celju (za-časno zaprto) in Murski Soboti.

— **Članstvo ljubljanskih sokolskih** žup opozarjamo, da v nedeljo v čim naj-večjem številu pohliti na zlet O. S. Z. v Svetno vas na Koroško. Odeljmo se iz Ljubljane s prvimi (turistovskim) vlakom, ker je poseben vlak, ki odhaja nekoliko pozneje, namenjen predvsem za zletnike iz Gorenjske. Člani plačajo le četrtiniko vožnje. Prijavite takoj udeležbo in se ogle-site za legitimacije pri Savezu. Zbirališče na kolodvoru pol ure pred odhodom vlaka v svrhu razdelitve legitimacij (voznih listov). Zdravo!

— **Velika ljudska in vrtna veselica na** Vrhniki. Prostovoljno gasilno društvo na Vrhniki priredi dne 1. avgusta veliko vrtno in ljudsko veselico s plesom na vrtni g. to-varnarja in veleposesnika Josipa Jelovška, Vrhnika št. 12. Sprejem gasilnih društev od polu 4. uri pop. Bogati spored: pasla dirka, dirka v vrečah, indijski takir, kon-kurenca lepote, srečlov, kaljiva pošta. — Zvečer: vodna bitka v čolnih, požar na vodi, umetni ogenj, serenada na Ljublja-nici; za posamezne tekme so določeni da-rov. Lastna električna razsvetljava na ve-seliščnem prostoru. — V okusno izdelanih povijonih se bodo tudi plačali zmernih cenah raznovrstna jedila, slaščice, pristna turška kava, vina v steklenicah, pivu, navadno vino. — Vstopnina 5 K za osebo. Pri plesu svira godba. — Ob 11. ponoči odhod ljub-ljanskih gostov v okrašenih in z lampijati razsvetljenih čolnih v Ljubljano. Voznina približno 8 K za osebo. Pevske skupine in posamezne družbe so naprosene, da vza-mejo s seboj v razvedrilo kitare, mando-line, tamburice ali druga glasbena orodja. Vozilo le-izkušeni čolnarji iz Podpeči z ve-likimi čolni, torej varnost popolnoma za-sigurana. Da se omogoči pripravi potrebna število čolnov, se običnost naproša, da posamezne osebe in družbe naznanijo sto-vo oseb, ki se žele udeležiti vožnje po Ljubljani, z dopisnico gasilnemu društvu Vrhnika vsaj do 29. julija. — V slučaju sta-bega vremena se veselica preloži na 8. av-gosta. Čisti dobitek je namenjen za nabavo gasilnega orodja. K

— **Italijani se branijo svojih zločincev.** Te dni so jugoslovanske oblasti hotele iz Zagreba preko Verda poslati v deželo "el-tron" nekega Avgusta Butala iz Vidma. Italijani pa so ga zapodili nazaj v Zagreb.

Ljubljana.

— **Uspeh stanovanjskega urada.** Te dni pokrivajo ob podaljšani Er-lavčevi ulici novo Pollakovo vilo. O. Pollaku je stanovanjski urad že pred Osarjevo nabredbo odbovala nje-go-vo stanovanje, na kar se je g. Pol-lak odločil, da zaradi lastno vilo. Kakor slišimo, se je sestavil te dni konzorcij Osarjevih milijonarjev, ki bo zaradi veliko stanovanjsko hi-šo ob Knezovi ulici. Upamo, da bo do sledili še drugi.

— **Nacionalizacija Kreditnega** zavoda. Pogajanja glede spremenit-ve ljubljanske podružnice "Kredit-neza zavoda" v samostojno jugoslo-vansko banko so, kakor se zadržuje, že zaključena. Nacionalizacija se bo izvršila s sodelovanjem raznih lugo-slovanskih interesov. zlasti "Ja-dranske banke". "Kreditni zavod" pa še nadalje ostane trajno interesiran rri tel novi banki in bo zastopan tu-di v upravi. Delniška glavnica nove banke bo znašala 20 milijonov lugo-slovanskih kron.

— **Obrtno oblast opozarjamo,** da sla-šičar v Prešernovi ulici nima nobenega napisa. Kaj neki hoče gospod V. s tem po-vedati? — **Prodajalec petroleja iz Ljubljane,** ki bi hotel prevzeti prodajo petroleja na iz-kaznice, naj se še nemudoma zgla-se na magistratu, poprej Galebta hiša, prtiličje, levo. Petrolej se bo prodal na izkaznice le do 26. avgusta 1920. Ostanek se bo lahko oddajal strankam brez izkaznic. Tudi trgovci, ki že imajo petrolej, ga lahko še dobe, če v dotičnem okraju še ni ves pe-trolej oddan.

— **Nesreča v Tönnleovi tovarni.** Ver-biž Franc, livarski delavec, je bil zapo-šlen pri odstranjevanju medenine od sta-rih žarnalskih kosov. Ko je od takega

šrapnela dobil že precejšen kos med, je hotel isto presekat na dvoje, v tem pa je nastala eksplozija, pri čemur mu je raztr-galo prste na desni roki.

— **Kupčije z metlami.** Nekli bivši vele-veržniki z moko so se sedaj spravili na veleupkčije z metlami. Tam v neki zatišni ulici imajo velike zaloge metel. Mogoče jih bodo ponudili vlad!

— **Vojni dobilčkar.** Edvard Fantini se v Jugoslaviji najbrže zelo dobro počuti, če-prav je njegova družina "stramm deutsch". V sredo, 21. t. m. je ob Savi njegova hčerka prav navdušeno prepevala "Wacht am Rheine". Kaj res ni nobenega sredstva, da bi se naučilo take predrzneje manire.

— **Iz policijske kronike.** Na Vodniko-vev trgu so ga zalotili — mladega, krep-kega žeparja ravno v trenutku, ko je iz-maknil denarnico. Na policiji so ga začel izpraševati: "Kdo ste?" — "Ne znam. Pra-vijo mi Stefan Pogorličnik!" "Kdo Vam je oče?" "Ne vem!" "Kdo mati?" — "Tudi to ne vem!" "Kje živite?" — "Povsod pod milim nebom. Danes tukaj, jutri tam!" "Pro-vejte, kje ste rojeni!" — "Mislim, da v Kolgenfurtu." — "Kje pa je Kolgenfurt?" — "Na Štajerskem." ... Mlad človek sedi zdaj v zaporih; policija pa skuša ugotoviti njegovo identiteto. Mlad, krepak člo-vek, Miha Lamovšek, stoji pred policijskim uradnikom. Čita mu ovadbo, da so ga na glavnem kolodvoru zasledili, kako je sku-šal nahrbtnik razne obleke, perila in par-čevljev prodati tam uslužbenim železničar-jem. Zagovarja se: "Gospodi! Nisem kra-del. To so moje stvari. Sem posestnik sin. Zelo sem hvaležen gospodu stražniku, da me je aretirat. Bil sem popolnoma pijan in gotovo bi bil vse pridal." Uradnik ga je hotel že izpustiti, toda pogleda je v črne knjige in... so našli, da ga orož-ganjajo, ker je okradel kmetu Mihaela Troho pri Sv. Rupertu na Dolenjskem. Od-nesel mu je blaga za 4500 K. Oditi je mo-ral v zapore.

— **Julio Meini, d. d.,** preosnovana v jugoslovansko podjetje, opozarja cenjene čitatelje na današnji inšertat.

Maribor.

Mariborskega sokolskega zleta se ude-ležita tudi zagrebški in beograjski Sokol. V mariborski bolnici se morejo izve-žati specialisti. Ministrstvo narodnega zdravja je uvrstilo občno javno bolnico v Mariboru med one zavode, na kolih se v zmlisu navedbe z dne 16. septembra 1919 morejo izvežati zdravniki-specialisti.

— **Va evangejskega župnika v Mariboru** so si člani evangejske Cne izvolili do-seđanjega pomožnega pridigarja Ivana Barona.

Celje.

Peter Majdičev paromlin v Celju je še vedno prvi avstroogrske paromlin; tako vsaj čitamo na njegovih žirih.

Carinarna v Celju je pričela 21. t. m. poslovati. Pisarna se nahaja v hiši Mestne hranilnice na Krekovem trgu nasproti ko-lodvoru.

Predrzen tat. V torek med 11. in 14. uro je vlomil neznan zlikovec v trgovino g. Karola Palka in odnesel nad 4000 K denarja in nekaj perila.

Šport in turisitka.

Grazer Amateure-litirja. V soboto, 24. in 25. julija vsakokrat ob 19. uri, se vršita na prostoru litirje dve internacio-nalni nogometni tekmi med prvimi moštvili graških "Amateure" in litirjo. — Graški "Amateure" so drugi najboljši klub v Gradcu, igrali so proti Wiener Sportklubu z 0:2 ter zmagali nad graško Germanijo z 5:2, tako da bodo litirji jako opasen nasprotnik. Vstopnina: sedeži po 16 in 12 K, stojlišča 6 K, za člane in diake (toda le v predprodaji) 3 K. Predprodaja vstopnic se vrši od petka naprej za oba dni v droge-rji Kanc, Zidovska ulica, in pri trvdki Svetla, Mestni trg, za sedeže in navadna stojlišča, dijaška (članska) stojlišča se pa dobiijo pri blagajni na športnem prostoru litirje samo v petek od 18. do 20.30. ure. Tekme se bodo vršile ob vsakem vremenu.

Književnost in umetnost.

Tri skladbe za klavir. 1. Ob kolovratu. 2. Pri otrocih. 3. Vzdihi. Zložil Stanko Premrl. Izdala in založila Glasbena Matica v Ljubljani. Cena? — Stagnacija v izdanju novih skladb moramo pripisovati na rovaš dragih tiskarskih stroškov za natis mu-zikalij, ki jih moramo dobivati iz tujine. Zaradi tega tudi Glasbena Matica tekom zadnjih let ni mogla publikacij izdajati redno kot je to storila v prejšnjih normal-nih razmerah. Letos so prešli člani tri lahke skladbe za klavir skladatelja Stanka Premrla, ki bodo našim pianistom in pianistkam vkljub svoji preprostosti dobro-došaj, saj je naša domača klavirska litera-tura itak sila borna.

— **Mala pesmarica,** ki jo izdaja Zvezna tiskarna, se je hitro razširila med pevskimi krogi. Pevci in pevke društev iz Slovenije, Hrvatske in Srbije jo pridno naročajo. Do-seđaj je izšlo 6 lepih, popularnih zborov, v kratkem sledijo drugi. Malo Pesmarico naročajte v Zvezni knjižarni, Marjini tr-g, Ljubljana.

II. venec narodnih pesmi, za moški zbor priredil A. Sachs, prodaja Pevsko društvo "Ljubljanski Zvon". Partitura stane 8 K.

Glasbeni pregled. Pod tem naslovom je priobčil "Ljubljanski Zvon" članek iz peresa mladega, nadarjenega skladatelja L. M. Škerjanca, ki poroča o koncertnem življenju in o naši operi v minuli sezoni. Na koncu referata se je pisec prav po ne-potrebnem obregnil ob kritiko, ki ji očita, "da je po večini služila le osebnim name-nom sovraštva in glorifikacije", in da kri-tiki gledajo s hudobnim očesom. Nasproti takemu sumničanju se prav odločno zava-rujemo! Hvalili smo kar je zaslužio hva-lo, grajali kar je bilo vredno graje, dosti-krat pa zamočali marsikaj, kar bi utegnilo škodovati gledišču samemu ali pa posa-meznim nastopajočim osebam. Niti strašne zamere pri nekaterih igralcih nas niso spravile iz ravnotežja, pa tudi se nismo bali insultov in celo objubljenih klofut, ker smo poročali po svoji poštenu vesti in imeli pred očmi le napredek našega kul-

Pokrajinske vesti.

Ribno. 17. t. m. sta našla brata Josip in Ivan Bernič v Savi pri Bodeščah, občina Ribno, utopljenko, ki še ni ležala dolgo v vodi. Stara je bila okoli 30 let, velike, močne postave, velikega širokega obraza, velikih ust, velikega potlačnega nosu, ru-javih las, oblečena v siv ševljot, lopč s pasom in z visljevim ovratnikom. Lista niso našli pri njej. Znakov nasilne smrti na utopljenki ni bilo. Prepeljali so jo v mrtva-šnico v Ribno.

Trnje pri St. Petru. Pišelo nam: Čitatelji tega lista se še gotovo spomi-njajo, da je bilo več tukajšnjih fan-tov brez vsakega povoda odvedenih v tržaške zapore. Šel sem sam v Trst in poskusil vse kar je moglo, da jih rešim iz ječe. Naletel sem tamkaj na nekega volaka, ki je bil moj znanec in ga nabrosil, da mi pomaga pri mo-

turnega hrama. Nikdar pa ne dopustimo, da očita nam pristranost pisec, ki v isti sapi sam popolnoma pristransko z nime-nom glorifikacije poveličuje pevko, o ka-teri vsakdo ve, da njegove laskave po-hvale ne zasluži, pa tudi ne, da izvira iz — posebnih simpatij, ki pa za resnega kri-tika ne morejo in ne smejo priti v poštev! Jugoslovanska Obnova-Njiva, št. 21, ima sledečo vsebino: Vladimir Velmar Janković: Svojem životom. — Juraj Deme-trovič: Oko ustava Jugoslovanske države. — Fr. Novljan: Narodna kultura. — Dr. L. Thaller: Bičeli teror u Madžarskoj. — Smotra: Socijalna hronika: Komunistični kongres u Vukovaru (Niklas). — Jedna osnova o kolonizaciji u našoj državi (S. D.) (Agrarna reforma i klasna higijena dr. V. Katičić). — Književni i umetnički pregled: St. Stanojevič, Istorija Srba, Hrvata i Slo-venaca (Historicus). — Trinaesta sezona osječkog kazališta (A. H. Sumanović) Be-ležke: Privremeni izvještaj engleskom radničkom kongresu in radničkoj stranci o stanju u Rusiji.

tem poslu. Dotični volak mi je pove-dal, da sta aretacijo fantov zakrivilli dve dekleti. Pri nas se le govorilo tudi, da so jih aretirali radi tega, ker so baie obkolili italijanske častnike in jih skušali napasti. O čemur pa v Trstu ničesar ne vedo. Poiskal sem fantom več odvetnikov, da bi jim no-mazali na prosto. Toda vse zaman. Pet mesecev že lečijo v zaporih brez vsakega zaslišanja in brez vsake na-de na skorajšnji prostost.

Ribnica ob Vrbskem jezeru. Dne 17. t. m. je utonil v Vrbskem jezeru oro-žniški narednik orož. postaje Ribnica gospod Korošec. Zadel ga je najbrže srčna kap med kopanjem. Pogreb se je vršil 20. t. m. na Otoku. Pogreba so se udeležili tudi njegovi tovariši-orožniki. Bodi mu obra-njen prilazen spomin!

Mali oglasi.

Proda se:

GLASOVIR
prvovrstne znamke Bäsendorfer proda Karolina Artman, Sv. Jur ob južni želez-nici. 1251

VINOGRAD PRI SV. URBANU.

z 2 in pol orala vinske trte, 3 orale lesa, 4 orale travnikov in uliv. na prodaj. Posre-dovalci izključent. Zglasti se je pri last-niku Maribor, Erjavčeva cesta 10, vrata št. 1. Melja. 1247

PRODAJE SE:

1. Lijepo imanje u Dravogradu, Jugos-lavija, sastojće se od 25 jutara oranice, 1 jutro livade, 2:5 jutara voćnjaka, 31:5 jutara šume, zgrada za stanovanje, gospo-darska zgrada, štale itd.
2. Imanje u Dobrovi, općina Tolsti vrh kod Dravograda, sastojće se od: 8:5 ju-tara livade, voćnjaka i oranice, 4:5 jutara šume, zgrada za stanovanje i gospodarska zgrada.
3. Eventualno jednokatna kuća sa go-stionom i mesarnicom u Dravogradu, 5:4 jutara oranice, 1 jutro livade i voćnjaka, 0:75 jutara šume, štale za konje, za blago i za svinje itd.
4. Jednokatna zgrada u Dravogradu sa 1 jutrom zemljišta.
5. Vinograd kod Ptulja: 3 jutara vino-grada, 6 jutara šume i pašnjaka.
6. 2:5 jutara gradilišta u Dravogradu.
7. Ručni alat sa vodenom snagom u Dravogradu.
8. Osam polovnjaka dobrog vina.
Nasljednici Domahin i Rudolf, Dravograd.

LEPO POSESTVO,

oddaljeno 10 minut od državnega kolo-dvora Ljubljana, na prodaj. Vsa zadevna pojasnila daje Anton Bokal v pisarni stav-benika Iv. Bricejla, Slomškova ulica 19, vsak dan od 11. do 12. dop. do 28. t. m.

ŽENSKO KOLO

dobro ohranjeno prodam za 1300 K. Pro-dam tudi več zabojev. Naslov v upravi.

PRODAM:

malo rabljeno železo za manjšo stavbo za foto-atelje ali kaj silčnega, obstoječe iz 9 ko-sov T železa, 8x8x425 cm, 4 kose L železa 8x8x400 cm, 1 kosa T traverze, 8x16x300 cm, 1 002 m silčnega stekla 7 mm močan, 1 steklena stena z faciniranim železom, 260x205 cm z ali pa brez zraven spadajočih stekel, le najvišjemu ponudniku. — Nadalje prodam: 1 električno likalno železo 220 V, 7-20 kg, po-nikljeno, za zamenzati je le kurilo, 1 fotostati-v-aparat, 24x30 za visoki in posevni objektiv ter premakljivo vizirno pripravo brez objektiv s 3 kasetami za 600 K, 1 ročni aparat, (Dr. Krüger) z 10 posnetki, 9x12 cm za visoko in posevno ter časno in momentalno pripravo za 600 K vse v dobrem stanju. — Vprašanja s priloženo znamko za odgovor prosim na naslov FERD. ANDREITZ, Slovenji Gradec 1223

MAYEC ZA TRSTJE

(Stukaturgips), 10 vagonov, prodam takol po najnižji dnevni cenl. F. C. Schwab, Ptuj.

MOTORNO KOLO, ZNAMKA PUCH,

2 konjske sile, dobro ohranjen, en težek voz na peresih, konjsko opremo, moško sedlo, banjo za kopat (sercizna) ter več drugih predmetov prodam zaradi pomanj-kanja prostora. Kupci si predmete lahko ogledajo vsak dan v Kolodvorski ulici 39 (inredilnica). 1226

PRODA SE

izvrstna, skoro še čisto nov samokres, črno broniran, z osmimi streli, in nekaj zraven spadajočih nabojev. Cena za vse skupaj 450 K. Ponudbe na pošto-ležeče št. 37, Cerkljica, Notranjsko. 1205

TURBINO IN TRANSMISIJE

se prodaj. Ponudbe pod turbino na upravo "Jugoslavije". 1252

Kupi se:

DVA MLADA BERNHARDINCA

se kupita. Ponudbe pod "Bernardinca" poštoležeče, Bled. 1239

Službe:

PROŽNI MOJSTER V POKOJU, Slovenec, s prakso stavbenega poirja, išče podobnega posla. Ponu na upra-vo lista pod "Prožni mojster". 1242

BRIVSKI POMOC

Izkušen v Celovcu ter spreten lasničar išče službe v Ljubljani rli novem mestu. P-u-udbe prosim na Leo Jak, Soteska, pošta Straza. 1241

DVA IZURJENA MIZARSKA POMOC

NIKA sprejem takol v trajno delo, proti dobri plači. Ponudbe na Gregor Pinter, miz. moj-ster v Borovljah, Koroško. 1233

SLUŽBE IŠČE 51 LET STAR MOZ, ki je v zadnjem času opravljal službo ob-činskega tajnika. Izve" n je v pisarni-skih poslih v računstvu, gosp. jar-slih in ima velikeletno izkušnjo v vseh na-vedenih strokah. Sprejel bi občinsko tajni-štvo ali službo pri kaki bolniški blagajni ali pri kakem gospodarskem podjetju, nadzor-ništvu, knjigovodstvu ali kaj podobnega, ima dobra izpričevala. Zahteve na plači, oziroma preskrbi, so zelo zmjerne. Inter-esenti naprednega mišljenja, ki bi tako moč morebiti potrebovali, naj blagovolijo obrniti se na upravnništvo našega lista.

KORESPONDENCA ILI KORESPON-

DENTA, potpuno vješt slovenskom i njemačkom, po mogućnosti i hrvatskom jeziku, traži se. Ponude sa oznakom plaće i fotografijom na E. V. Feller, Zagreb, Jurjevska 31-A.

Razno:

ELEGANTNO MEBLOVANA SOBA v Mariboru se odda. Ponudbe na pošto-ležeče A. A., Ljubljana. 1250

MESEČNO SOBO,

če mogoče s hrano, želi s 1. avgustom mlad, soliden železniški uradnik. Cenjene ponudbe pod "1. avgust" na upravnishvo "Jugoslavije". 1248

MEBLOVANO MESEČNO SOBO iščem če mogoče s separatnim vhidom. Plačam dobro. Cenjene ponudbe prošim pod šifro "A. B." na upravo lista. 1245

ZAMENJA SE

popolnoma nova iz predvojnega blaga na-rejena črna obleka za dobro ohranjeno žensko kolo. Eventuelno se tudi pro-iz. Naslov pove uprava "Jugoslavije". 1244

APNENICA,

zidana, se da v najem ali se tudi prodaj. Ravnotam je tudi 200 šamotne opeke na prodaj. Kje, pove upravnishvo "Jugosla-vije". 1233

M. Zévaco:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman.
(Dalej.)

»Zadaj, ki to boste dali. V goštilni pri Treh vladarjih, v Tournonski ulici, v Parizu. Tam se naideva v svrhu puščanja, ki vas reši vaše vroče krvi.«

»Izvrstno. Dovolite: moje ime je Ademar, vitez de Capestang. In vaše?«

»Gospod,« je dejal neznanec, »moje ime je Henri de Ruzé d'Effiat, markiz de Cinq-Mars.«

Mlada moža sta se odkrila oba dva hkrati, čim najgloblje se je dalo, ter se priklonila prav do vratu svojih konj, kakor je zahtevala tedanja moda. Nato sta se ločila; markiz je odlašal po cesti za kočijo, vitez pa je ubral stezo, ki je držala na levo.

»Strela,« je zamrmral naš vitez, »že spet sem si naprtil dvoboja! Po tej poti ne pridem do sreče.« In čudna, tesna slutnja mu je stisnila grlo.

Čez dobro uro je spoznal, da te zabližil. Ustavil se je v prvi občestni krčmi, pokrenčal se ter izvedel od krčmarja, da nima daleč do bližnjice, ki drži v Meudon in dalje v Pariz. Solnce se je bilo medtem spuščilo nižje: vitez je odlezel, sanjaje spetoma o svojem dvoboju z markizom in leni Delorme, zlasti pa o iahalki v vishnevem baršunastem odelu, ki je bila snoči v Longjumeau tako vznemirila njegovo srce, ter misleč zadržal na mogočnega maršala d'Ancre, za katerega je imel prinoščilni list.

Ko se je vzdramil, je videl, da se večer: razentega je bil konj v svoji muljavosti zavil po stezi, ki je držala očividno ystran od prave poti. Naš pustolovec je pograbil valet, fletnil z težkom in obrnil žival naravnost v tisto smer, kjer je vedel, da leži Pariz.

Samo še nekaj grmovja ga je ločilo od glavne ceste: v tem pa je zadržal Bliska ter navel uše-

st in oči: na cesti, komaj par korakov od kraja, kjer je bil, je videl moža in mlado dekle, ki sta izmenjavala zamolke, razburjene besede. Kal govorita, ni slišal: toda ko je pogledal mladenko natančneje, se mu je zableščalo pred očmi in srce mu je začelo utripati, kakor bi mu hotelo razenati prsi.

»Ona! Bog nebeški! To je ona!«

Mož in dekle sta se prerekala sredi ceste: mladi obraz sta bila razjarjena kakor mladi besede. Njegovo obličje je izražalo strast, cinizem in grozno, nieno strah, zaničevanje in gnev.

»Poslušajte me, Gizela,« je hropel: možki s pretečim glasom. »Že noči bo prepozno! Ponujam vam rešitev iz strašne nevarnosti, ki grozi vam in vašemu očetu, in v plačilo za svojo vdanost —«

»Vaša vdanost mi je zoprna!«

»V plačilo za svojo skromno lubezen in svoje globoko oboževanje —«

»Vsaka vaša beseda je zame psovka!«

»V plačilo za vso to vdanost in lubezen zahtevam od vas en sam prizanesljiv pogled... eno samo besedico upanja!«

»Jahaite svojo pot! To je vse, kar vam imam povedati.«

Besede so zvenetale druga ob drugo kakor udarci mečev v dvoboju na življenje in smrt.

»Ali je to vaša resna misel?« je zarohnel možki v prekipevačem srdu.

»Izpred mojih oči, gospod!« je velela mladenka z glasom neizprosnega dostojanstva.

»Dobro!« je zaškrtnil on, bled od gneva in strasti. »Sama si boš očitala, ako se odne brezno pod tvoji nogami in umre tvoji oči v obup, ti pa pogineš brez rešitve... zakaj!«

Kakor bi se ne mogel več krotiti, je pognal svojega konja k nienemu. Dekle je prebledelo: Concini pa je dvignil razbojniško roko, da bi zgrabil edinko vojvode Angoulême-

skega! Gizela je vzkliknila od groze in se vrhla nazaj.

Tisti hip se je začel prasket polomilivega velevala: nekaj divjega, bliskovitega je tresčilo iz gozda kakor bomba iz topa. Concini je konj odletel daleč v stran, dolge meč se je zasvetil v žarkih zahajajočega solca, in glas viteza Capestanga je zagrmel:

»Nazaj, nebridiprav! Nazaj, gospod, ki žalite ženske! Nazaj, podla duša, ali na ti je odbila zadnja ura!«

Gizela v svojem trepetu je zagledala lezdeca, ki se je pojavil pred njo kakor v gloriji srdite lepote. In v najgloblji tamnosti njenega srca se je zavrisnil glas upanja in ponosa:

»To je on! Henri de Cinq-Mars!«

Concini je obledel in mrzel pot mu je stonil na čelo, ko je videl ost vitezovega rapirja komaj pol pedit od svojih prsi. Z naglim sunkom je potoval konja nazaj.

»Kdo je ta čestni razbojnik?« je zaiceljal. »Počaka, lopov, laž te...«

»Izgubi se!« je zarul Capestang.

Blisk, ki je šinil pri tem iz njegovih oči, je bil poln tako smrtonosne odločnosti, da je Concini prešinil mrz.

»Dobro!« je siknil: njegove ustnice so bile bele od besnosti in groze.

Umeknil se je, Vitez de Capestang je obrnil konja in zahajal tik do Gizela. Za hip sta se spogledala, trenetala v skupnem globokem nemiru, ki si ga nista upala imenovati s pravim imenom. Vitez se je naklonil deklici, ki je zrla nani vsa blede in nepremična, podobna čudokrasnemu kipu.

»Madame,« je izpregovoril z mehko krotkostjo, »re boite se ničesar več...«

Ponosno je zmajala z leno glavo.

»Ne bolim se, gospod,« je dejala.

»Toda bodite mi zahvalni iz dna srca...«

V tem trenutku pa je ponadel Concini srebrno piščalko, ki mu je visela okrog vratu. Rezek živig je pretrgal gozdno tišino. Odgovoril mu je besen konjski topot.

»Zgrabite tega človeka!« je zarul Concini.

Kakih deset lezdecev je navalilo na viteza Capestanga, Concini pa je s podlim režanjem na ustnicah spet zahajal h Gizeli ter zmagovalno iztegnil roko!

Mladi mož ga je videl ter stisnil Bliskove lakotnice z nogami. Žival se je zacrašila v besnem skoku: krik, tuljenje in kletev je brizgnila izpod njenih konj. In Blisk je zletel skozi krvavo vrzel, ki jo je bil napravil v živi zid nadavcev.

Kakor bi trenil, je skočil vitez na tla in potegnil bodalo. V tistem hipu, ko je hotel Concini zgrabiti Gizelo, mu je omahnil konj zaboden v prsi, ter se zrušil na tla, rezgetaje od bolečine. Maršal je zagledal Capestanga, ki je z mečem v roki zaslonil dekle.

»Pazite nase, svetlost!« so zarulili Concinijevi pomagači, nedeč se v gruči nad mladega moža.

»Bili! Kolli! Brez pardona!«

»Bežite, gospodična,« je rekel Capestang, obenem s sunkom, ki je odbil najbližjega nadavca.

»Ne!« je rahlo dejala Gizela.

»Smrti mul Zakolli ga!« so tulili besneži.

»Zaradi vas bom ubit ako ostanete,« je novzel Capestang in prestrel udarec, ki bi mu bil preklal glavo.

»Primitte ga živega!« je zavpil Concini, ki je bil dober lezdec in se je ujel pri radcu s konja na noge.

»Če me pustite samega, se rešim,« je nadaljeval mladi mož. Evo, gospod! Mrtvi ste.«

Eden je padel. Dva druga sta bila ranjena. Concini je omagoval od gneva. Bleda kakor smrt se je sklonila Gizela k vitezu, ko se je baš vzravljal no novem sunku, ves raztrgan že in ves krvav.

»Mordieu!« so riuli napadavci.

»Hudiča ima v sebi! — Corps du Christ! — Pri vseh hudičih, dobimo ga! — Živemu slečemo kožo!«

»Gospodična,« je zahropel Capestang, »ako ostanete še minuto, sem mrtev!«

»Zbogom tedaj,« je zamrmrala ona. »Morda se ne vidi va nikoli več, toda živeli boste tukaile, dokler bom živela laž.«

Pritisnila si je roko na prsi, in Capestang je vztrepetal do dna duše. Ta hip je Concini zarul, Gizela je bila izpodbodla svojega konja ter izginila v divjem kalobu.

»Za njo! Za njo! Ustavite jo! Rinaldo, tisoč tolariev, ako je viameš!«

»Pokaživa, kaj znava. Blisk!« je zavpil Capestang.

Z enim skokom je bil na konju, z drugim sredi ceste. Rinaldo in njegovi tovarši, nemara veseli, da se jim ni treba klati s tako nevarnim nasprotnikom, so jo udrili za Gizelo.

»Zarito!« je zagrmel Capestang.

Meč v njegovi roki je bil odlomljen: kri mu je curknila iz rame, iz roke, iz praske na vratu: njegova raztrgana in besno naležena prikažen je plamenela v blaznem žaru. Solce, ki je posevalo skozi velevie, ga je obdajalo z zlato glorijo, in v tem vencu luči se je risala njegova vitka pojava na ogromnem Blisku kakor oživljen kip starodavneza junaka. V tem trenutku bi bil umrl, ne da bi vedel o tem. Čutil ni ran ne krvi: živel je kakor v strašnih, fantastičnih sanjah.

»Prostor! Prostor!« so vpili lezdeci.

(Dale prih.)

SLOVENCJI, JUGOSLOVANI!

Najbližji odgovor na italijanska grozodejstva v Trstu podamo s tem, da se vpišemo vsi, prav vsi v »Jugoslovansko Matice«. Naj ne bo družine, ki bi ne dala »Jugoslovanski Matice« vsaj enega člana, naj ne bo vasi v Sloveniji, ki bi ne imela svoje podružnice. Vsak član naj pridobi vsaj po dva nova člana. — Nabiralne pole se dobi v tiskarstvu »Jugoslovanske Matice«, Pražakova ulica 3. I. nadstropje. Istotam se sprejemajo novi člani.

Obnovite naročnino takoj, da se vam pošiljanje lista ne ustavi!

Želim vstopiti

kot praktikant

v pisarno ali pa trgovino. Ponudbe pod »Praktikant« na: Anončni zavod, Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Parni kotel

okoli 60—80 m² kurilne prostornine z cevmi za ogenj (Feuerrohr) ali komaduram s plamenom in cevmi za ogenj, pritisk 6 atmosfer, se išče. Ponudbe na Edmund Moser in dr. Penkala tvornica, Zagreb.

25.000 komadov

Metallfaden - žarnic

fabrikat »Watt« 110 voltov napetosti od 10—32 sveč, cena komadu 4 dinarje vključivši z montažo, takoj iz skladišča Wien, prosto za izvoz na prodaj.

„ALESSA“, G. m. b. H. WIEN III, Löwengasse 18. 1167

Kupi se

majhna parcelav velikosti 150—300 m².

Ponudbe na: Anončni zavod, Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje poučujoče brezplačno. Popravila se sprejemajo.

Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz

prvih

tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffelnrad.

Odgovorni urednik Anton Pesek.

Išče se

mesto zastopnika

ponudbe na:

I. Mariborsko izdelovanje kemičnih izdelkov Maribor. 1141

Kaj bi kupil mojemu malemu za god?

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in 6 tem spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Marjini trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Zalepke za srečolov in šalivo pošto

priporočila v najnovejši obliki

== M. TICAR, LJUBLJANA. ==

Prirodni malinov sirup

se zopet dobi:

SRECKO POTNIK, LJUBLJANA

Metelkova ulica (poprej zaloga Mengiške pive).

Julio Meini d.d.

v Jugoslovansko delniško družbo preosnovano podjetje naznanja cenjenemu občinstvu zopetno

otvoritev

Ljubljanske podružnice na

Aleksandrovi cesti šte. 1.

v hiši Jadranske banke. Svoje prejšnje cenjene odjemalce prosimo nadaljne nklonjenosti in se priporočamo za nadaljni obisk.

Ljubljana.

J. MEINI, d. d.

Dobro izvežbano

strojepisko

se sprejme takoj.

Pismene ponudbe na poštni predal 74.

Barve in kemikalije

Pošilja se takoj in periodično iz skladišča Maribor v prvovrstni kakovosti po najnižjih cenah: prstne barve vseh vrst (Erdfarben), laki (Möbel, Email, Politur, Leder, eisenlack), Malerton, Gips, alabaster, lojevec (Federweiss), Bronzetinktur, zlata in srebrna bronza, Hartstückenöl, firnež na pozlatenje Mixton, Ofensüber Bendlin, Brunolin svetli, mizarski lim, Wasser-glas, Karbolineum, kolofonija, modra galica, sol za konzerviranje, Abbeizmittel Selak orange, Terpentin, med, čisti, Fussbodenlackfarbe, krema za čevlje s ter-pentinom, voščilo za čevlje, mast za vozove v škaflih po 1 in 2 kg, Galun kryst, boraks, gumijasti izdelki in razni drugi uvozni predmeti. Naroči se pri Karol Goleseh, Maribor. 987

Muholovnike

(trakovne) priporočila gg. trgovcem Ljubljanska komercialna družba Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Cement

ROMAN SILIKAT PORTLAND doba lja „AVA“ Laško.

Na dehele!

Na dehele!

Kolomaz, malec, Federweiss, voščilo, železni lak, smolo za čevlje odda

I. Mariborsko izdelovanje kemičnih izdelkov Maribor. 1142

Išče se

meblirano sobo

za čas počitnic pri boljši rodbini v sredini mesta eventualno s hrano ali brez. Cenjene ponudbe na: Anončni zavod, DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 1159

Zidne opeke

(Strangolz in Biberschwanz.)

Strešno opeko

dobavlja „AVA“, Ljubljana.

Oblačilno blago

do 50% ceneje.

Manufakturna trgovina **JOS. STOPAR**

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 5.

Velika zaloga.

hlačevine, modrotiska, zefirja, klota, razne podloge, ščetrov, sušanka i. dr.

Čokolado

10 vrst švicarske, 2 vrsti italijanske, ameriansko in francosko v raznih velikostih, sortirano ter poedino razpošilja zavoj od 8 kg na višje, s pošto in železnico

Julio Meini, d. d.

Zagreb,

Ljubljana,

Maribor.

Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje

na Bregu pri Ptulju

je pričela z izdelovanjem torbic in drugega galanterijskega blaga iz najfinejšega usnja. V zalogi ima tudi prvovrstne gamaše lastnega izdelka. Naročila se izvršujejo po najnižjih cenah.